

Učinkovita raba energije – kako varčevati z električno energijo?

ELEKTRO MARIBOR

ELEKTRO MARIBOR

Energija zamei

K a z a l o

Uvod

Da bomo lažje razumeli energijo, ki nas obdaja	6
Kako lahko doma varčujemo z energijo?	8

Ogrevanje, hlajenje in zračenje

Ogrevanje	10
Hlajenje	11
Zračenje	11

Razsvetljava

13

Varčevanje z električno energijo v kuhinji

Kuhanje	15
Pomivanje	16
Shranjevanje živil	16
Mali gospodinjski aparati	17

Varčevanje z električno energijo v kopalnici

Električni grelniki vode (bojlerji)	19
Pralni stroj	20
Sušilni stroj	20

Energetska nalepka za gospodinjske aparate

21

Zabavna elektronika

22

Uvod

Raba energije v svetu in v Sloveniji narašča. V Sloveniji samo poraba električne energije letno beleži skoraj 3-odstotno rast. Nenehna rast porabe električne energije je po mnenju strokovnjakov posledica nesorazmerno nizke cene električne energije, ki ob dragih ostalih energentih spodbuja veliko rast porabe električne energije v gospodinjstvih za potrebe ogrevanja, za klimatske naprave, plazma televizorje ipd. To pa z vidika racionalne rabe energije, z vidika izkoristka oziroma ekonomičnosti in z vidika zanesljivosti oskrbe z električno energijo povzroča precej negativne učinke. Cena električne energije torej ne spodbuja k varčevanju.

Ne le cena, tudi ekološki vidik energije je zelo pomemben. Energija je po podatkih Evropske agencije za okolje odgovorna za kar 80 % vseh emisij toplogrednih plinov v Evropski uniji in je v samem središču podnebnih sprememb in večine zračnega onesnaževanja.

Z zloženko, ki jo pravkar prebirate, se je tudi Elektro Maribor d.d. pridružil seznanjanju uporabnikov o učinkoviti rabi energije, saj lahko tudi vi prispevate k učinkoviti rabi energije in na tak način prihranite pri izdatkih gospodinjstvskega proračuna. Pri ogrevanju, umivanju, kuhanju in razsvetljavi lahko že z enostavnimi prijemi zmanjšate porabo energije za tretjino. Pa to ne pomeni, da s tem znižujete svoj življenjski standard oziroma kakovost bivanja! Prej nasprotno. Ne gre namreč za zmanjševanje uporabe električne energije, temveč za učinkovito uporabo le-te, za delovanje sodobnega in ozaveščenega človeka, ki se zaveda pomena energije in njenega vpliva na okolje.

Energetska učinkovitost ni zgolj najbolj ekonomičen, temveč tudi najhitrejši način za zmanjševanje ali vsaj omejevanje naraščanja porabe energije in posledično emisij toplogrednih plinov!

Da bomo lažje
razumeli energijo,
ki nas obdaja

Vsak med nami povprečno porabi 12500 kWh energije letno – povprečna poraba električne energije gospodinjstva znaša 3960 kWh. Energijo porabimo za gretje, toplo vodo, razsvetljavo, kuhanje, električne naprave, vožnjo s prevoznimi sredstvi ... Energija se pojavlja v tako različnih oblikah, da včasih niti ne vemo, kako jo lahko merimo in opišemo.

Za lažje razumevanje predstavljamo nekaj osnovnih pojmov:

1 kilovatna ura – 1 kWh

Kilovatna ura je sestavljena enota za energijo. 1 kilovatna ura je energija, ki jo v eni uri odda oziroma prejme naprava, ki deluje z močjo tisoč vatov.

1 vat – 1 W

Vat je enota za moč. Z njo opisujemo moč vseh vrst naprav, grelcev in svetil. Enota vat pomeni, koliko joulov energije vsako sekundo odda ali prejme neka naprava ali telo.

1 joule – 1 J (džul)

Joule je enota za energijo oziroma toploto.

Izkoristek

Izkoristek je razmerje med koristno energijo oziroma delom, ki ga odda neka naprava, in energijo, ki jo prejme. Lahko je tudi razmerje med koristno močjo naprave in močjo, ki jo naprava prejme.

Kako lahko doma
varčujemo z energijo?

Za malone vsako opravilo v našem domu potrebujemo energijo. Velikokrat smo prepričani, da energije učinkoviteje ne bi mogli uporabljati, pozabljamo pa na pomanjkljivo izolacijo svojih domov, slabo zatesnjena okna in vrata, po nepotrebem prižgane luči ...

Povprečno slovensko gospodinjstvo mesečno porabi 330 kWh električne energije.

Za vas smo pripravili nekaj nasvetov, kako privarčevati pri energiji - električni energiji.

Kako začeti z varčevanjem in učinkovito rabo električne energije?

Pri ogrevanju in hlajenju

- z dobro toplotno izolacijo stavb
- z natančno regulacijo temperature v prostorih
- s primerno razporeditvijo grelnih teles
- s kakovostnimi okni in vrati
- z dodatno zatesnitvijo oken
- s pravilno namestitvijo zunanjih enot klimatskih naprav
- z uvajanjem obnovljivih virov energije

Pri razsvetljavi

- s primerno razporeditvijo luči
- z uporabo varčnih žarnic
- z izkoriščanjem dnevne svetlobe
- s primerno ureditvijo prostorov

V kuhinji

- z izbiro optimalnega energijskega vira
- z uporabo sodobnejših energijsko varčnih naprav
- s spremembo nekaterih kuharskih razvad

V kopalnici

- s smotno uporabo hladne in tople vode
- z vzdrževanjem naprav

Pri pranju

- z nakupom energijsko varčnih strojev
- z izbiro perilu primernih in varčnih programov pranja
- z uporabo kakovostnih pralnih praškov
- z vzdrževanjem naprav

Ogrevanje

Za ogrevanje doma uporabljamo različne energetske vire. Ogrevanje prostorov ni nič drugega kot kompenziranje toplotnih izgub v okolico, ki v naših gospodinjstvih znaša približno 70 % celotne porabe energije.

Prihranek lahko dosežemo z dobro toplotno izolacijo stavbe, z natančno regulacijo temperature v prostorih, s primerno razporeditvijo grelnih teles, s kvalitetnimi okni in vrati ter z dodatno zatesnitvijo oken.

Kako varčevati?

- Pred kurilno sezono preverimo tesnjenje oken. Na netesna okna prilepimo samolepilni trak za tesnjenje. Gumijasti trakovi so boljši od penastih, saj so prožni in se s časom manj deformirajo. Tesnila moramo na okna ali vrata namestiti po vsej stični površini. V nasprotnem primeru bomo namreč dosegli le to, da bodo puščala na drugih mestih, kot bi sicer.
- Zatesnjene okenske in vratne špranje prihranijo približno 6 %, ponoči zaprte rolete pa do 15 % toplotne energije, ki uhaja skozi okna oziroma vrata.
- Izolacijska kvaliteta oken je določena s koeficientom toplotne prevodnosti za okna (K_o) in znaša za enojno zastekljena okna okoli $5,2 \text{ W/m}^2$, pri trojno zastekljenih oknih pa tudi do okoli $1,1 \text{ W/m}^2$.
- Ne zvišujte temperature prostora po nepotrebnem. Z vsako dodatno $^{\circ}\text{C}$ se poraba električne energije poveča za okoli 6 %.
- Če temperaturo prostorov znižamo s 23°C na 20°C , prihranimo pri stroških za kurjavo približno 20 %.
- Prijetna in zdrava temperatura v dnevnih prostorih je od 18 do 20°C , v nočnih od 16 do 18°C , v kopalnici pa od 22 do 24°C .
- Toplotne izgube skozi neizolirane zunanje stene znašajo do 50 %, stroški dobre izolacije pa le 2 % vseh gradbenih stroškov.
- Priporočena moč grelnih naprav za različne prostore znaša približno: 50 do 70 W/m^3 za dnevne sobe, 20 do 40 W/m^3 za spalnice, 30 do 40 W/m^3 za kuhinje in 90 do 120 W/m^3 za kopalnice.
- Radiatorjev ne smemo nikoli pokrivati ali tik nad njimi postaviti police, saj s tem preprečimo neovirano širjenje toplote po prostoru. Dolge zavese, preobleke radiatorjev, nepravilno postavljeno pohištvo pa tudi na radiatorje pritrjene palice za sušenje brisač in perila lahko poberejo do 20 % toplote.
- Vzdrževanje in pravilna raba peči in napeljave odločilno vplivata na porabo energije za ogrevanje. Z rednim vzdrževanjem pa boste dosegli tudi varno obratovanje svoje naprave in se izognili morebitnim okvaram.

Hlajenje

Opremljenost gospodinjstev s klimatskimi napravami v zadnjih letih vse bolj narašča. Gospodinjstva se za njihovo namestitev odločajo le v nekaterih stanovanjskih prostorih, tako da je zelo težko določiti povprečno porabo električne energije klimatskih naprav v gospodinjstvih. Razen tega večina klimatskih naprav ne deluje le za hlajenje, temveč v prehodnih obdobjih tudi za ogrevanje.

Kako varčevati?

- Velikost klimatske naprave mora biti prilagojena dejanskim potrebam po hlajenju, zato naj velikost naprave določi strokovnjak.
- Razlika med zunanjo in notranjo temperaturo naj bo čim manjša. Iz zdravstvenih razlogov naj ta razlika ne bo večja kot 5 do 6 °C.
- Pri zagonu klimatske naprave ni potrebno nižati temperature na termostatu, saj se prostor ne bo nič hitreje ohladil, obstaja pa možnost, da bo naprava po nepotrebnem hladila bolj, kot je potrebno.
- Če je le mogoče naj bodo zunanje enote klimatske naprave (split sistemi) postavljene na senčno mesto (severna ali vzhodna stran zgradbe). Neposredno osonečenje poveča rabo energije za 10 %.
- Notranji termostat naj ne bo postavljen nad aparati, ki odvajajo toploto, saj bo klimatska naprava hladila bolj, kot je potrebno.
- Pred začetkom sezone je potrebno preveriti stanje naprave in količino hladilnega plina. Mesečno je potrebno preverjati stanje filtra in ga po potrebi zamenjati oziroma očistiti. Zamašen filter lahko povzroči od 5 do 15 % večjo porabo.

Zračenje

Večkrat dnevno za kratek čas odprite okna. To prihrani bistveno več energije kot nenehno zračenje skozi okno, odprto na škarje.

V kurilni sezoni prostore zračimo v najtoplejšem delu dneva.

Razsvetljava

V gospodinjstvih porabimo veliko električne energije prav za razsvetljavo.

Po podatkih ministrstva za okolje in prostor v Sloveniji za razsvetljavo porabimo okoli 950 gigavatnih ur električne energije na leto, od tega okoli 280 gigavatnih ur v gospodinjstvih. To pomeni, da gospodinske žarnice vsako leto povzročijo za okoli 140.000 ton toplogrednih plinov. Za slovensko elektriko namreč velja, da elektrarne pri proizvodnji enega kilovata energije v zrak spustijo pol kilograma toplogrednih plinov. Če ima povprečno gospodinjstvo sedem 60-watnih navadnih žarnic in eno varčno, bi zamenjava navadnih žarnic za varčne stala dobrih 29 evrov, vendar bi v enem letu za elektriko plačali 21 evrov manj. Hkrati bi na leto v zrak spustili za 138 kilogramov manj toplogrednih plinov, vsa slovenska gospodinjstva pa kar za okoli 94.000 ton.

Kako varčevati?

- Najbolj varčna je ugasnjena žarnica, zato ugašajmo luči povsod tam, kjer jih ne potrebujemo.
- Pravilna razporeditev svetil pomembno vpliva na porabo električne energije.
- Za osvetlitev delovnih površin uporabljajmo usmerjena svetila.
- Gospodarnost svetlobnega vira je odvisna od števila vklopov in izklopov.
- Čeprav še vedno uporabljamo žarnice na žarilno nitko, so fluorescenčne cevi in varčne žarnice boljši in gospodarnejši svetlobni viri. V navadni žarnici se le majhen del električne energije (5 do 10 %) pretvori v svetlobno energijo. Preostala električna energija pa izžareva v obliki toplote.
- Fluorescenčno cev gospodarno namestimo samo v prostorih, kjer potrebujemo svetlobo vsaj še 15 minut po vklopu in tam, kjer ne bomo pogosto prižigali in ugašali luči.
- Varčne žarnice porabijo približno 80 % manj električne energije kot normalne žarnice in imajo hkrati tudi 8- do 10-krat daljšo življenjsko dobo
- Priporočljivo je, da v večjih prostorih, ki zahtevajo večje število svetlobnih teles, raje uporabimo manjše število močnejših žarnic kot pa večje število manjših žarnic, saj so svetlobni viri z večjo močjo bolj gospodarni (svetlobni fluks 100 W žarnice je na primer enak fluksu dveh 60 W).

Varčevanje z električno energijo v kuhinji

V kuhinji porabimo velike količine energije. Na prvi pogled se sicer zdi, da se tukaj ne da prav veliko privarčevati, saj je hrano pač treba skuhati, posodo pomiti, živila shraniti. Pa se vendarle tudi v kuhinji da varčevati in prihraniti marsikateri kilovat energije.

Z energijo lahko varčujemo tako, da kupimo energetske učinkovite gospodinjske aparate, pa tudi tako, da izberemo pravilno velikost, namestitve in uporabo aparatov.

KUHANJE – električni štedilnik in pečica

Poraba je odvisna predvsem od prehranjevalnih navad, starostne strukture družine in števila družinskih članov. Ker gre pri električnih štedilnikih skoraj izključno za porabo toplote, sta bolj kot izbira proizvajalca štedilnika pomembna nastavitve kuhanja in izbira posode. Zaradi želje po hitrem kuhanju se v zadnjih letih pojavljajo na trgu električni štedilniki s priključno močjo tudi prek 10 kW. Pred nakupom takega štedilnika se posvetujte s strokovnjakom, saj lahko tak nakup pomeni predelavo instalacij in povečanje obračunske moči.

Kako varčevati?

- Velikost kuhalne plošče izberemo glede na premer posode. Majhna posoda na veliki plošči pusti povsem neizkoriščen obod, od koder energija veselo uhaja v zrak.
- Kuhajmo v čim manjši količini vode in izklaplajmo grelno ploščo 3 do 5 minut pred koncem kuhanja. Tako prihranimo do 15 % energije.
- Premera dna lonca in grelne plošče se morata ujemati. Najugodnejše je, če je premer dna posode malo večji ali enak premeru kuhalne plošče. Posoda naj ima močno in ravno dno.
- Ogrevalno ploščo pravočasno preklopite iz visoke temperature za doseganje vrelišča na nižjo temperaturo za kuhanje.
- Pri kuhanju uporabljajte pokrovko.
- Lonec na pritisk je zelo varčen. Prihrani tudi do 50 % energije, zlasti pri jedeh, ki zahtevajo dolgo trajno kuhanje.
- Električno pečico izklopimo približno deset minut pred koncem peke, saj je v njej dovolj toplega zraka, ki bo jed spekel do konca.
- Novejše pečice potrebujejo zelo malo ali nič predgrevanja pred peko.
- Pečice z ventilatorji omogočajo peko pri nižjih temperaturah in v več nivojih.
- Med peko odpiramo vrata pečice le za kratek čas. Vsakokratno odpiranje pomeni izgubo 20 % toplote.
- Preverjajte tesnila vrat pečice: med vrata priprite papir. Če vrata dobro tesnijo, boste papir le stežka izvlekli.
- Štedilnik in hladilnik nista dobra soseda! Zaradi toplote, ki jo oddaja štedilnik, porabi hladilnik več električne energije.
- Mikrovalovna pečica prihrani do 80 % električne energije. Zlasti primerna je za segrevanje že pripravljenih ali zamrznjenih jedi.

POMIVANJE – pomivalni stroj

Letna poraba električne energije pri pomivalnih strojih se od gospodinjstva do gospodinjstva zelo spreminja, saj ni odvisna le od števila gospodinjstev, temveč tudi od prehranjevalnih navad.

Kako varčevati?

- Pri nakupu pomivalnega stroja se odločimo za takega, ki spada med energijsko varčne in ima vgrajen varčni program pomivanja.
- Pomivalni stroj vklopimo le tedaj, ko je primerno poln.
- Izognite se predpranju s toplo tekočo vodo.
- Za manj umazano posodo uporabite varčevalni program z nižjo temperaturo vode.
- Kvalitetnejši pomivalni praški omogočajo pranje pri nižjih temperaturah vode.
- Zaradi lastne toplote posode lahko sušenje po koncu pranja poteka že pri priprtih vratih.

SHRANJEVANJE ŽIVIL – hladilnik in zamrzovalnik

Največji napredek na področju učinkovite rabe električne energije je bil narejen prav pri hlajenju in zamrzovanju hrane. "Varčen" hladilnik ali zamrzovalnik porabita polovico ali celo manj energije od starega, tehnološko zastarelega in izrabljenega.

Kako varčevati?

- Pri izbiri velikosti hladilnika lahko predpostavimo okoli 50 do 60 litrov prostornine na družinskega člana.
- Optimalna temperatura v hladilniku je približno 4°C, saj se poraba električne energije za vzdrževanje nižje temperature močno poveča. Višja temperatura pa ni priporočljiva, saj se hrana hitreje kvari.
- V hladilnik ne dajemo toplih ali celo vročih jedi. Jed lahko brezplačno shladimo na sobno temperaturo, hladilnik pa raje uporabljamo za nadaljnjo ohladitev živil. Jedi morajo biti tudi primerno embalirane.
- Če živila v hladilniku pravilno razporedimo (meso in ribe bliže izparilniku, mlečne izdelke v sredino, sadje in zelenjavo na dno), lahko hladilnik brez skrbi nastavimo na višjo temperaturo in tako zmanjšamo porabo električne energije za do 10 %.
- Preverite, ali so vrata hladilnika dobro zatesnjena. Če je tesnilo dobro, med hladilnik in vrata ne morete potisniti lista papirja. Če je tesnjenje slabo, prihaja do izmenjave hladnega zraka s toplim in vlažnim zrakom iz prostora.

- Preverite, da temperatura znotraj hladilnika ali zamrzovalnika ni prenizka. Če je, lahko za vsako dodatno °C računate tudi s 5 % povečanjem porabe energije. Običajno je dovolj, da je temperatura v hladilniku za sveža živila do 4°C, v zamrzovalniku pa do -18°C.
- Vrat ne odpirajte pre pogosto ali za dalj časa.
- Prostora za shranjevanje živil ne zapolnite preveč, saj s tem hladnemu zraku preprečite kroženje okoli živil.
- Zamrzovalna skrinja je veliko varčnejša od zamrzovalne omare. Vendar nikaar brez potrebe ne kupujte velikih naprav, kajti na pol prazna zamrzovalna skrinja potrebuje skoraj toliko električne energije kot polna.
- Zamrzovalnik postavite v hladen, dobro prezračevan prostor in ga odtalite in očistite najmanj enkrat do dvakrat na leto.
- Preden za dalj časa odpotujete, odklopite hladilnik, ga počistite in pustite vrata odprta.
- Če aparat nima avtomatskega odstranjevanja nastajanja oblog ledu in ivja, jih je potrebno odstraniti, ko dosežejo debelino 3 – 5 milimetrov.

MALI GOSPODINJSKI APARATI

Mali gospodinjski aparati, kot so palični mešalniki, univerzalni kuhinjski strojčki, stepalniki in mlinčki zaradi majhnih moči in kratkega časa uporabe (skupaj le nekaj ur letno) ne predstavljajo velike porabe električne energije, tudi če jih imamo veliko. Pravzaprav je porabijo celo manj kot aparati, za katere se sploh ne zavedamo, da stalno rabijo električno energijo. Naprave večjih moči pa so likalniki in sesalniki, zato je pri njih raba električne energije znatna.

Likalniki Likalniki sodijo med večje porabnike energije, saj je moč njihovih grelnikov navadno večja od 1000 W.

Kako varčevati?

- Perilo razvrščajmo po tipih blaga. Najprej likajmo občutljiva oblačila, za katere je potrebna nižja temperatura, nato pa blago, ki zahteva višjo temperaturo. Grelec likalnika izklopimo nekaj minut pred koncem dela.
- Z likalniki na paro likamo hitreje in bolje, zato prihranijo čas in energijo.
- Med daljšimi odmori likalnik izklopimo.

Sesalniki Velika električna moč sesalnika (preko enega kilovata) navadno še ni garancija za uspešno sesanje. Pri nakupu novega sesalnika se zato raje odločimo za takega, ki ima aktivni način vsesavanja (posebne vrteče se krtače, stepalne glave in podobno).

Varčevanje z električno energijo v kopalnici

Električni grelniki vode (bojlerji)

Smotrno ravnanje z vodo je v veliki meri povezano tudi z rabo energije. Navade in razvade ter različni tipi vodnih grelnikov močno vplivajo na porabo energije za pripravo tople vode.

Priprava tople vode na električno energijo je pri nas izredno pogosta. V večini primerov uporabljamo večje akumulacijske bojlerje, ki bi morali biti priključeni na elektriko le v času nižje dnevne tarife. Sicer so energetske varčnejši "direktni" bojlerji, ki pa imajo večjo priključno moč in zato potrebujejo tudi večjo varovalko. Priključna moč električnih bojlerjev se giblje od 1 kW do 6 kW.

Kako varčevati?

- Želena temperaturo vode raje uravnavajmo z zmanjševanjem pretoka vroče vode kot odpiranjem hladne vode na pipi.
- Pri ročnem nastavljanju temperature vode spustite najprej mrzlo vodo, šele nato dodajajte toplo (in ne obratno).
- Velikost grelnika vode (bojler) naj ustreza vašim resničnim potrebam. Namestimo ga čim bližje pipam, saj tako zaradi manjših izgub potroši manj energije.
- Koristno je uporabljati sredstva proti vodnemu kamnu, saj tako dosežemo varno in pravilno delovanje grelnika vode ter zmanjšamo porabo električne energije. Grelnik vode praviloma vklopimo samo v času nižje tarife. Vodo v njem ogrejemo do 60 °C. Pri tej temperaturi voda doseže najidealnejšo kakovost.
- Pri prhanju porabimo 4-krat manj vode in energije kot pri kohanju v kadi.
- Če na minuto steče iz pipe 10 kapljic tople vode segrete na 50 °C znese to 170 litrov na mesec, kar predstavlja ekvivalentno 9 kWh porabljene energije.
- Vgradite enoročne ali termostatske baterije. Te omogočajo enostavnejše nastavljanje zelene temperature vode.
- Električni grelnik vode redno čistite – čiščenje morajo opravljati pooblaščenih serviserji. Redno čiščenje bistveno pripomore k njegovemu boljšemu izkoristku.

Pralni stroj

Pralni stroji se razlikujejo tako po priključni moči kot po porabi električne energije. Varčni pralni stroji porabijo tudi preko 40 % manj električne energije in vode kot potratni. Seveda pa je varčevanje z vodo tudi varčevanje z energijo. Priključna moč pralnih strojev se giblje od 1,2 kW do 4 kW.

Kako varčevati?

- Perimo takšne količine perila, ki jih proizvajalec priporoča kot optimalne. Polovični programi, ki jih imajo nekateri novejši pralni stroji, ne porabijo za polovico manj energije, ampak komaj za četrtno.
- V strojih, v katerih se centrifuga vrti s 500 vrt/min, ostane v perilu skoraj 100 % vlage, pri 1000 vrt/min pa približno 65 %. Tako prihranimo 20-25 % energije pri sušenju.
- Če pralni stroj nima posebnega programa, je polovično pranje potrata energije.
- Če nimamo pretirano umazanega perila, opustimo program predpranja. Prihranili bomo 20 % energije.
- Če pri pralnem stroju uporabljamo varčevalni program, lahko prihranimo do 15 % energije.
- Uporabljajte le toliko pralnega oz. čistilnega sredstva, kot ga zahteva trdota uporabljene vode. Bolj ko je voda trda, več čistilnega sredstva potrebujemo. V mislih imejte predvsem tole: večja količina praška ne bo naredila perila bolj čistega, vsekakor pa bo po nepotrebnem bolj obremenila okolje.
- Izberimo stroj, ki je energijsko učinkovit. Če tudi je morda nekoliko dražji kot energijsko manj učinkovit, se nam bo nakup zaradi prihrankov energije že v nekaj letih dobro obrestoval.

Sušilni stroj

Opremljenost predvsem mestnih gospodinjstev s sušilnimi stroji se iz leta v leto povečuje. Letna poraba sušilnih strojev sledi porabi pralnih strojev, poraba energije pa je odvisna tudi od kakovosti aparata. Priključne moči sušilnih strojev so od 1,5 kW do 3 kW.

Kako varčevati?

- Najpomembnejši prihranek pri sušenju perila je dobro ožeto perilo, zato je priporočljivo, da je zmogljivost centrifuga našega pralnega stroja vsaj 800 do 1000 vrtljajev v minuti. Strojno sušenje premalo ožetega perila je skrajno potratno.
- Če bomo namesto 1000 vrtljajev v minuti nastavili centrifugiranje na 1600 vrtljajev v minuti, bomo prihranili kar 30 % električne energije za sušenje v sušilnem stroju.
- Vedno popolnoma izkoristimo sušilnik in ga napolnimo tako kot v navodilih priporoča proizvajalec.
- Skupaj sušimo le take kose perila, ki imajo podobne lastnosti. Na ta način bomo perilo najbolj enakomerno posušili.
- Po vsakem sušenju očistimo filter na vratih bobna.
- Pazimo, da bodo reže za hlajenje vedno odprte in čiste.

Energetska nalepka za gospodinjske aparate

Energetska nalepka je certifikacijski znak in se uporablja za označevanje energetske učinkovitosti nekaterih električnih gospodinjskih aparatov. Njen namen je informirati uporabnika o rabi energije in ostalih virov ter ga seznaniti z osnovnimi karakteristikami določenega izdelka. Cilj označevanja električnih gospodinjskih aparatov je spodbuditi ekološko in energetsko ozaveščenost potrošnikov, spodbuditi nakup energetsko učinkovitih aparatov in tako zmanjšati rabo električne energije.

Na energetske nalepke so navedeni: model stroja, proizvajalec oziroma dobavitelj ter podatki o lastnostih stroja. Označbe na nalepki kažejo na stopnjo energetske učinkovitosti stroja ali naprave. Stopnje so označene s črkami od A do G. A pomeni energetsko najučinkovitejšo napravo, G energetsko najmanj učinkovito napravo. Naprave iz razreda A porabijo vsaj 55 % manj energije kot znaša povprečna raba energije istovrstnih naprav na trgu.

Na splošno velja, da naprave iz razreda A porabijo okoli polovico manj energije kot naprave iz razreda D, medtem ko aparati iz razreda G porabijo še približno 25 % več energije od naprav iz skupine D.

Pri zamenjavi ali nakupu novega pralnega in sušilnega stroja, štedilnika, hladilnika, zamrzovalnika ali kakšnih drugih gospodinjskih strojev bodite torej pozorni na energetske nalepke.

Pomembno je tudi, da gospodinjske aparate uporabljate v skladu navodili proizvajalca, saj je le tako zagotovljen energijski razred z energijske nalepke.

ZABAVNA ELEKTRONIKA

Električno energijo porabljamo tudi v času, ko se tega sploh ne zavedamo. Najbolj očitno je to pri stalno priključenih aparatih, ki jih imamo v gospodinjstvih kar precej. Gre za računalnik, glasbeni stolp, telefon, faks, alarmne naprave, video nadzor, daljinsko odpiranje vrat, električna ščetka za zobe in druge aparate v stanju pripravljenosti (t. i. standby), ki porabljajo električno energijo tudi, ko ne delujejo.

Televizor, ki je sicer izklopljen, vendar je v stanju pripravljenosti, porablja opazno količino elektrike – 9kWh na mesec. Če to pomnožite s številom vseh naprav v svojem gospodinjstvu, na katerih vselej gori kakšna lučka ali pa imajo uro, dobite količino električne energije, ki jo porabite in tudi plačate, pa je v bistvu sploh ne potrebujete.

Kako varčevati?

- Aparate po vsaki uporabi izklopite iz stikala.
- Uporabljajte razdelilec s stikalom za vklop in izklop.
- Pri televizijskih aparatih sicer le težko govorimo o varčevanju, dobro pa je vedeti, da novi digitalni televizorji porabijo več energije.

Več o učinkoviti rabi energije lahko preberete tudi na **www.ure-platforma.si**. Ustanovitelj Tehnološke platforme za učinkovito rabo energije je Elektro Maribor.

Izdal: **Elektro Maribor d.d.**, javno podjetje za distribucijo električne energije
Vetrinjska ulica 2, Maribor

Viri – povzeto po:

- Andrej Guštin: Varčujmo z energijo, Učinkovita raba energije, Agencija RS za učinkovito rabo energije
- Energijske nalepke in označevanje učinkovitosti gospodinjskih aparatov, Center za energetske učinkovitost, Institut Jožef Stefan, 2003
- Kako varčevati z električno energijo, Elektro Maribor d.d., april 2003
- Komisija Evropskih skupnosti: Sporočilo komisija Evropskemu svetu in Evropskemu parlamentu, Energetska politika za Evropo, januar 2007
- Sušilni stroj, Zbirka informativnih listov "Za učinkovito rabo energije", Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, Agencija RS za učinkovito rabo energije
- Strom sparen – ganz einfach,
http://www.ewb.ch/www/de/pub/produkte/strom_oekostrom/stromspartipps.cfm
- Zloženka Energetska dieta, Fokus društvo za sonaravni razvoj, december 2006
- Znaki razlikovanja z vidika energetske učinkovitosti, Zbirka informativnih listov "Za učinkovito rabo energije", Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, Agencija RS za učinkovito rabo energije

Vsebine pripravila: Kraft & Werk PR in Elektro Maribor d.d.

Oblikovanje: ALDA studio

Maribor, marec 2007

ELEKTRO MARIBOR

Energija zame!

www.elektro-maribor.si
info@elektro-maribor.si